

TEVAZU EDENİ ALLAH YÜKSELTİR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*مَا نَقَصْتُ صَدَقَةً مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ
إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ*

(حم. م. ت. عن أبي هريرة)

RE. 389/2 (*Mâ nakasat sadakatün min mâlin, ve mâ zâde'llâhu abden bi-afvin illâ izzen; ve mâ tevâdaa ehadün li'llâhi, illâ refe'ahu'llâh*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ hazretlerinin selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Allah ibadetlerinizi kabul eylesin, dualarınızı reva eylesin. Şurada Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet size takdim edeceğiz.

Bu hadîs-i şerîflerin izahına geçmeden önce evvela Efendimiz Muhammed-i Mustafâ hazretlerinin rûh-i pâki için; sonra onun cümle âlinin, ashabının, etbâının, ahbabının ruhları için; bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşid ve müreb-bileri, sâdât ve meşâyıh- ı turuk-u aliyyemizin ruhları için; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyyi'l- Mürtezâ'dan müteselsilen bize kadar gelmiş olan silsilemize mensup sâdâtımızın, hulefâsının, müridlerinin, muhiblerinin, müntesiblerinin, tâbîlerinin ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullahın ruhları için;

Eserin müellifi Hocamız'ın hocası Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Efendi Hazretleri'nin ruhları için; Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin ruhları için;

Uzaktan ve yakından hadîs-i şerîfleri dinlemeye şu mescide gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete intikal etmiş bulunan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için; biz yaşayan müslümanların da Mevlâmız'ın rızasına uygun ömür sürüp, sâlih ameller işleyip, onun huzuruna sevdiği ve razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için, buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs- ı Şerîf okuyup ruhlarına hediye eyleyip ondan sonra başlayalım!

a. Sadaka Malı Azaltmaz

İlk hadîs-i şerîf, geçen hafta en sonda kısaca anlattığımız hadîs-i şerîftir. Bir cümlesini anlatmış, öbür cümlelerini izah edemediğim kapatmıştıktaki dersi. O hadisi tamamen size nakledeyim şimdi.

Ebû Hüreyre RA'dan İbn-i Hibbân'ın, Ahmed ibn-i Hanbel'in, Tirmizî'nin, Müslim'in rivayet ettiği bir hadîs-i şerîftir.

Peygamber SAS şöyle buyurmuş:¹

مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ
إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ
(حم.م.ت. عن أبي هريرة)

RE. 389/2 (*Mâ nakasat sadakatün min mâlin, ve mâ zâde'llàhu abden bi-afvin illâ izzen; ve mâ tevâdaa ehadün li'llâhi illâ rafeahu'llàh*)

(*Mâ nakasat sadakatün min mâlin*) “Sadaka vermekle, zekât vermekle mal noksanlaşmaz. O sadaka o malı noksanlaştırmaz. İçinden ayrılıp veriliyor diye azalmaz o mal.”

¹ Müslim, *Sahîh*, c.XII, s.474, no:4689; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.331, no:1952; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.386, no:8996; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.40, no:3248; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.97, no:2438; Dârimî. *Sünen*, c.I, s.486, no:1676; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.205, no:5092; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.III, s.232, no:3411; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.197, no:7606; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.169; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.56, no:93; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.294, no:15767; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.320, no:20856.

Başka rivayetler hatırlıyorum bu mânaya gelen, Rasûlullah Efendimiz yemin ederek söylüyor;

(*Vellezî nefsi bi-yedihî*) “Şu canım elinde olan Allah’a yemin ederim ki azalmaz.” diye yeminle söylüyor.

Onun için şu fâni dünyada müslüman kardeşlerim, sevginizi isbat edin, âşık-ı sâdık olduğunuz belli olsun. Sevdiğiniz şeyleri Allah yolunda harcamaya alışın! Biraz böyle el sıkılığıyla olmaz.

Cömertlik olacak ki İslâm’ın işleri yürüsün, müslümanların fakirleri yararlansın, İslâmî hizmetler yürüsün, cihad olsun, hayırlar olsun.

Ecdadımız tarafından yapılan bu cami, İskender Paşa tarafından yapılmış, ruhu şâd olsun... Yanında yatanların da civarında yatanların da ruhları şâd olsun...

Oturuyoruz, istifade ediyoruz, hadis okuyoruz, yağmurdan, soğuktan korunuyoruz. Onlar yapmışlar, biz de kendimizden sonraya bırakalım.

Biz burada ibadet ettikçe İskender Paşa’nın ruhuna sevap yazılıyor. Bizim yaptığımız ibadetlerin sevabı ona da yazılıyor.

O kubbeli cami yaptırmış, mübarek; kesme taştan, avlusuyla, arkasında sıbyan mektebi varmış. Biz kenarını bile düzeltemedik daha. “Şu alt tarafını düzeltelim de camiimize katalım!” dedik. Yan tarafta külüstür evler var, gelmiş yamanmış camiye...

Ecdadımızın eseri tertemiz, mükemmel bir tarzda olsun. Buradan öbür tarafa kadar muntazam bir cami yapalım, mimarî bakımdan, estetik bakımdan gayet güzel bir şey olsun. Hanımlar da gelsin, orada namaz kılsın. Hanımlar da bizim şu dersimizi, hadis dersini orada dinlesinler. Orada Kur'ân-ı Kerîm okusunlar, öğrensinler. Buraya yardım eden kardeşlerimizin de defter âmâline orada hayırlar yapıldıkça yazılsın sevaplar.

İşte Ramazan geliyor, bakın kardeşlerimizin yarısı ayakta, oturamıyorlar, Allah ecirlerini çok eylesin... Oturanlar rahat mı, oturanlar da tek dizi üstünde oturuyor, onların da sıkıntısı var. Geniş olsa daha iyi olacak. Bunlar hep hayırla olur.

Allah cümlemizin hastalarına şifalar ihsan eylesin. Bizim, ayağına felç isabet etmiş Ali Yakub hocamız var. Allah selamet versin, mert, dobra dobra bir alim insan;

“Bağdat'ta bana birisi geldi;

‘—Hocam ben zikri nasıl yapayım? Zikr-i cehrî mi yapayım, zikr-i hafî mi yapayım? Yani yüksek sesle mi Allah Allah Allah diyeyim, yoksa kalbimden mi sessiz sessiz, yavaş yavaş mı nasıl söyleyeyim?’ demiş.”

O da şakacı bir insan ama doğru, dobra dobra, yani sözünü esirgemez karşısındakinden:

“—Sen böyle zikir yapacaksın.” demiş. Yani para verirken insan elini böyle yapar ya... Al bir, iki, üç, dört... vs.

“—Sen böyle zikir yapacaksın.” demiş. Çünkü adam biraz zenginmiş ama hayır yapmıyormuş.

Onun için her makama göre söz var, her insana göre tedavinin şekli başka türlü. Sen o cimriliğini yen de Allah’a halis kul olduğun belli olsun. O fakir, fakirliğine sabretsin ki Allah’a halis kul olduğu belli olsun.

Herkesin durumuna göre, dağına göre kar... Şu fâni dünya geldi geçiyor. Ben daha bilmiyorum yolun ortasında mıyım, sonunda mıyım, benim bile burnumda tütmeye başladı, kokuları gelmeye başladı, hayatın sonu ne zaman gelecek bilmiyoruz. Bir şeyler yapıp öyle gidelim. Arkamızda bir eser kalsın.

غرض نقش‌یست کز ما باز ماند

که هستی را نمی بینم بقای

Garaz nakşîst kez mâ bâz mâned

Ki hestî râ nemî bînem bakâyî

Öyle diyor Gülistan’ın sahibi Şeyh Sâdî:

“Bu eseri niye yazdın? Maksat bir nakış bırakmak geride... Bizden geride kalsın, bir nakış. İşte bu da benim nakşım diye. Çünkü varlığı bekâlı görmüyorum.” diyor.

Varlığın bekâsı yok, gelip geçeceğiz. Bizim de mezar taşımızın başında Fâtiha okuyacaklar. Okurlarsa ne mutlu! Torunlarımız, çocuklarımız, kardeşlerimiz, geride kalanlarımız dua ederse, ne mutlu...

Etmezlese bu camiler dedirtir, bu hayırlar dedirtir. Bir köprü yaparsın, üstünden insanlar geçtikçe, isterse dua etmesinler, istifade edildikçe hayır gelir.

Onun için kardeşlerim, cömert olalım biraz.

“—Hocam benim param yok!”

Olabilir. Üç çeşit cömertlik sayıyor hocalarımız.

Bir: Mal cömertliği, malın varsa malından verirsin, sana geriye kalanı yetiyor zaten. Aç açık kalmıyorsun, verirsin, bir hayır olur. Ben de vereceğim, sen de vereceksin. Yüz lirası olan bir lirasını verir. Herkes kendisine göre versin, vermeye alışsın.

İki: Ten cömertliği.

Ten ne demek? Beden. Senin paran yok ama sen de hizmete koş. Hizmet eyle. Sokaklarımız perişan, çamur, kaldırımlar bozuk, pis, pasaklı. Yakışır mı müslümana! Bizim İstanbul’un hududuna girdin mi burası müslüman şehri belli olmalı!

“—Ben Münih’i de gördüm ama İstanbul’un hali başka!” demeli insan girdi mi... “Evet, Berlin’i gördüm ama İstanbul’un sokağına süt dökülse yalarsın.” denmeli.

Nerde? Toz, toprak, çamur, pislik, pasaklılık.

Olmaz! Tertemiz olacak. Her şeyimiz muntazam olacak. Peygamber Efendimiz niye safların arasına girip de “sen geriye çekil, sen göğsünü geriye şey yap, sen öne gel” diye düzeltirdi. İntizama alışalım diye. Şekil ruha tesir eder,

şekil muntazam olunca ruh da intizama girer diye. Bunlara alışacağız, öğreneceğiz. Şimdiye kadar yapmadıysak yapacağız.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuyor mu:²

إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ

(طب. عن ابن عباس)

(*İmâtatü'l-ezâ ani't-tarîkı sadakatün*) “Yoldan müslümanlara, gelen geçene zarar veren bir şeyi kenara atmak; o da sadaka.” demiyor mu? Diyor, öyle hadîs-i şerîf var. Demek ki sadaka parayla olmuyormuş.

Başka bir hadis-i şerifte:³

الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ

(ق. عن أبي هريرة)

(*El-keşimetü't-tayyibetü sadakatün*) “Tatlı bir söz de sadakadır.” buyurmuyor mu?

² Taberani, *Mucemü'l-Kebir*, c.XI, s.55, no:11027; Buhari, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.152, no:422; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.140, no:4417; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhari, *Sahih*, c.X, s.163, no:2767; Müslim, *Sahih*, c.V, s.180, no:1677; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.411, no:16309; *Camiü'l-Ehadis*, c.I, s.126, no:195.

³ Buhari, *Sahih*, c.X, s.163, no:2767; Müslim, *Sahih*, c.V, s.180, no:1677; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.316, no:8168; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.II, s.129, no:472; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.II, s.374, no:1493; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.202, no:3325; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.III, s.229, no:5667; Ebu Hüreyre RA'dan.

Dilin de mi yok!

“–Canım kardeşim nasılsın? Çoktandır görmedim, özledim seni.” deyiversen, boynuna sarılıversen, birkaç tatlı söz söyleyiversen, gönlü hoş olsa adamın. O da sadaka...

Parası yoksa insanın, ten cömertliği de var. Hizmetini koyarsın ortaya, sen de hayırlı bir şey yaparsın.

Hocamız'ın kabrine gidiyorum, bakıyorum, Allah Allah kalkmak istemiyor insan... Çiçekler dikilmiş. Arkadaşlarımız mermerleri silmişler, tertemiz, pırıl pırıl. Hoşuna gidiyor insanın. Civardaki kabirler de tertemiz olmuş. Eğri mezar taşlarını düzeltmişler, şâhidiyesini kaldırmışlar, kenarına taş sokmuşlar. İntizam, sevgiden doğan şeyler...

Sevmek güzel şeydir. İnsan sevdi mi çok tatlı bir şey olur. Sevmeyi öğrenmemiz gerekiyor. Kaşlarımızı çatıyor birbirimize homur homur homurdanıyoruz.

Olmaz ki! Sevmeyi öğreneceğiz.

Üçüncüsü: Can cömertliği. Verebiliyor musun canını? Allah yolunda verebiliyor musun? İşte o da can cömertliği. Onu da yapmışlar yapanlar.

Ne güzel söylemiş şair. Kendi gönlüne hitap ediyor, diyor ki:

*Cânı cânan dilemiş vermemek olmaz ey dil;
Ne nizâ eyleyelim, ol ne senindir ne benim!*

“Ey gönül, bırak kavgayı, çekişmeyi benimle. Canı cânan istemiş, vereceğiz. Ne kavga

ediyorsun, benimle ne çekişip duruyorsun. Bu can ne senin, ne benim? Sahibi istiyor.”

Güzel, zarif bir beyit...

Hadîs-i şerîfin birinci cümlesi tamamlandı. Geçen hafta da okumuştuk bunu:

(*Mâ nakasat sadakatün min mâlin*) “Sadaka maldan bir şey azaltmaz.”

Sadaka verilen mal azalmaz. Evet, bu taraftan gider ama, Allah öbür taraftan daha fazla gönderir. Şaşar kalırsın! En aşağı on misli gönderir.

Göreceğim bakalım Ramazan’da ne olacak? Kadınlara biznamaz kılacak yer yapabiliyor muyuz, yapamıyor muyuz? O zaman anlayacağım cemaatimizi... Ben kendim istemiyorum. Bu camiin kadınların namaz kılacağı yerini, güzel, rahat bir yerini yapabilecek misiniz bakalım? O zaman göreceğiz; bu hadîs-i şerîfi duyduğunuzu o zaman anlayacağız. Bakalım duymuş musunuz, yoksa duymamış mısınız; anlayacağız.

Bu hadîs-i şerîfleri neden okuyoruz arkadaşlar?

Amel edelim, eyleme geçirelim, iş yapalım diye. Yoksa tamam, Peygamber Efendimiz pek güzel buyurmuş, ondan sonra uyuyalım diye değil ki!

Tatbik edelim diye. Eğer bir insan evinin önünü süpürmek hadîs-i şerîfte zikredilmiş diye duymuşsa, süpürmeli. “Madem öyle, Peygamber Efendimiz, Rasûlullah SAS bana böyle söyledi” diye al eline süpür, temiz olsun sokak.

İki: (*Ve mâ zâde'llâhu abden bi-afvin illâ izzen*) “Allah bir kulun affetmesini arttırsa onu affedici bir insan durumuna sokarsa, onun izzetini artırır.”

Affını artırmak ne mânaya gelir? Başka bir anlama gelmez, izzetini artırmak mânasına gelir. Affedici oldu mu bir insan, merak etme, şanına noksan gelmez, küçülmez. Affettikçe yükselir, aziz, kıymetli, izzetli, şerefli, haysiyetli insan olur. Onun için affedici olacağız.

“—Ama hocam filanca arkadaş bana şöyle söylemiş, böyle söylemiş, böyle kötülük yapmış.”

Affet yahu! Peygamber Efendimiz, “Affettin mi izzetin de artar.” diyor.

Ârif Nihat Asya diye bir şair var. Meşhur şiirleri olan bir kimse, Allah rahmet eylesin. Kendisiyle zaman zaman konuştuğumuz da olmuştu. Bir şiir yazmış Afv-ı Umumî diye. Diyor ki;

“—Şunu affettim, bunu affettim, şunu affettim, bunu affettim. Azrail’i bile affettim. Melek olduğuna güçlkle inandığım Azrail’i bile affettim.”

Melek deyince insana hep böyle güzel şeyler yapan geliyor ama Allah’ın vazifeli varlığı.

لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

(التحریم: ۶)

(*Lâ ya’sûna’llàhe mâ emerahüm ve yef’alûne mâ yü’merûn*) “Allah’a isyan etmezler, ne emrolunursa onu yaparlar.” (Tahrim, 66/6)

Melekler Allah'a âsî gelmezler, bizim gibi edepsiz değil onlar. Allah ne emretmişse onu yaparlar. Yap denilirse yapar, yık denilirse yıkarlar. Emir neyse öyle yaparlar.

Azrail de Allah'ın bir vazifeli meleği. “Can al!” diyor Allah, can almaya vazifeli kılmış Allah, canı alıyor.

“Onu da affettim. Sen benim canıma ne kıyıyorsun, niye alıyorsun?” diye, onu da affetmiş. Afv-ı Umumiye diye bir şiir yazmış.

Biz de Afv-ı Umumiye diye bir şey çıkaralım. Affedelim birbirimizi...

Allah kusurlarımızı düzeltmeyi de nasib etsin, kardeşlerimizi affetmeyi de nasib etsin...

Bir kimse sana karşı bir kusur işlerse, yetmiş tane bahane uydur aklında:

“—Herhalde şundan yapmıştır, o mânaya değildir, iyi niyetle yapmıştır, kötü niyetle değildir.” şeklinde.

Hâlâ için razı olmuyorsa, bu sefer lafı kendine döndür:

“—Ne katı kalpli adamsın, ne ikna olmaz adamsın, ne mazeret kabul etmez adamsın, yetmiş tane mazerete hala hayır diyorsun, hâlâ kabul etmiyorsun.” diye kendini ayıpla diyor bir büyük. Onun için affedici olalım, bu da ikinci cümle.

(*Ve mâ tevâdaa ehadün li'llâhi illâ refe'ahu'llâhu*) “Bir kimse Allah rızası için tevazu etmez, ancak Allah onu yükseltir.”

Türkçe söyleyecek olursak: “Bir kimse Allah rızası için tevazu gösterirse, Allah onu mütevâzı oldu diye alçaltmaz yükseltir, yüksek insan olur.”

Onun için tevazu gösterelim, mütevâzı olalım.

“—Benim mevkiim, rütbem, benim makamım, param, şanı, şerefim var.”

Hepsini Allah veriyor, ne var yani!

Sonra “var” diyorsun ama o senin sözün. Bir de bakalım karşıdaki adam seni nasıl değerlendiriyor?

Onun için en uygun olanı kendisini hor bilmek. Bir kalabalıkta otururken insan, o kalabalığın içinde en hor, en hakir kendisini bilecek. Dervişlik bu;

“—Benden aşağısı yok, en aşağısı benim. Şu kardeş cahil ama onun kalbi temiz. Filanca zengin ama benden daha çok hayır yapıyor.” diyecek.

Hepsine bir kulp takacak, hepsini daha üstün görecektir. Kendisini en aşağı görecektir, tevazu edecektir. Tevazu edince Allah yükseltir.

Allah bize güzel huylar nasib etsin...

Tarikat, tasavvuf dediğimiz ne?

“—Kavuk, cübbe, hırka, zenbil, seccade, koca tesbih...”

Hayır! Hayır! Hayır! Tarikat, tasavvuf dediğimiz; güzel huy, olgunluk, ma’rifetullah, muhabbetullah, ahlâk-ı hamide, tezkiye edilmiş güzel bir nefis, ruh sahibi olmak... Budur tasavvuf!

Biz birbirimizle güzel geçinemedikten, huyumuz güzel olmadıktan, birbirimizin yakasını dürüp, toparlayıp yumruk vurduktan sonra olmaz ki!

Bu tesbihin adedi ile değil ki... O tesbihi tesir etsin diye çekiyoruz. İçimiz paklaşsın diye *Allah, Lâ ilâhe illallah* diyoruz. İçimizde bir düzelme olmazsa; demek bir kusurumuz, bir hatamız var diyeceğiz. Olgunlaşacağız.

Hanımlarımızın hepsi bizden şikâyetçi... Olmaz!

Hanımdan iyi diploma almazsa insan, bonservis almazsa iyi derviş olamaz. Hocamız:

“—Bir kadını idare edemeyen erkeğe ben erkek mi derim?” derdi.

Kadının gönlünü alacaksın... Akşam eve geç geldin, bağıyor. Tatlı birkaç söz söylersin, bir hediye götürürsün ve saire. Onun da bir kalbi olduğunu düşünüp de onu da hesaba katacaksın. Komşuya da öyle, falancaya da öyle, filancaya da öyledir. Bizden yaka silkmeyecek âlem.

“—Hocam ben kendimi iyi sanıyorum.”

İyi sanıyorsun ama ötekiler öyle demiyor ki. Sen kendini iyi sanıyorsun, kendine çalım veriyorsun, kurum satıyorsun, bir şey sanıyorsun kendini. Ama bak herkes şikâyetçi senden. Demek ki iyi derviş olamadın, olmamış...

Bir daha hadîs-i şerîfi toparlayalım, izahlarla biraz genişledi.

“—Sadaka maldan azaltmaz.”

Sadakanın mânasını söylemişim geçen hafta. Sadaka iki mânaya gelir; Kur'ân-ı Kerîm'de ve hadîs-i şerifte: Bir, zekât mânasına gelir; bir de bağış.

Böyle başka sebeplerle Allah tarafından ecir kazanmak için verilen paraya da sadaka denir. Ama zekât mânasına da gelir.

Zekât da, sadaka da malı azaltmaz. Verdin mi Allah daha çok verir!

İkinci cümlesi; Allah bir kulu affetmek yönünden çok affedici ederse, izzetini çok eder. Aziz eder, kıymetli kul eder. Hani;

“—Aziz olasın, berhudar olasın evlâdım.” derdi ya dedelerimiz elini öptüğümüz zaman.

Aziz olmak; kıymetli, itibarlı bir insan olmak demektir. Allah affedici insanı itibarlı, maddî mânevî makamı yüksek insan yapar. Bir insan Allah rızası için tevazu ederse, mütevâzı olursa, alçak gönüllülük yaparsa, Allah onu yükseltir. O alçak gönüllülük yapar, boyun büker, estağfirullah der; Allah da onu yükseltir.

Ben nice bakanlar biliyorum. Kapının eşiğine diz çöküp otururdu; ne güzel. Hiç; ben bakanım demezdi. Bindiği arabanın camını silerdi, hac yolculuğunda... Demek ki tevazu gösterince iyi olur.

Allah cümlemize bu güzel huyları nasib etsin...

b. Ehl-i Kitaptan Bir Şey Yazmayın!

Diğer hadîs-i şerîfe geçelim:⁴

مَا هَذِهِ الْكُتُبُ الَّتِي يَبْلُغُنِي أَنْكُمْ تَكْتُبُونَهَا؟
أَكِتَابٌ مَعَ كِتَابِ اللَّهِ؟ يُوشِكُ أَنْ يَغْضَبَ اللَّهُ
لِكِتَابِهِ، فَيُسْرِىَ عَلَیْهِ لِي لَأَفَ لَآئِي تَرْكُ فِي
وَرَقَةٍ وَلَا قَلْبٍ مِنْهُ حَرْفًا إِلَّا ذَهَبَ بِهِ. مَنْ أَرَادَ
اللَّهُ بِهِ خَيْرًا، أَبْقَى فِي قَلْبِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(طس. عن ابن عباس وابن عمر معا)

(Mâ hâzihi'l-kütübü'lletî yebluğunî, enneküm tektubûnehâ? E kitâbun mea kitâbi'llâhi? Yûşekü en yağdaba'llâhu li-kitâbihî. Feyüsrî aleyhi leylen felâ yetrükü fî varakatin ve lâ kalbin minhü harfen illâ zehebe bihî. Men erâda'llâhu bihî hayran, ebkâ fî kalbihî lâ ilâhe illa'llah)

Ashâb-ı kirâmdan bazı kimseler Ehl-i Kitâb'dan, daha önce kendisine kitap inmiş ümmetlerden duydukları şeyleri yazmaya başlamış. Yahudiler, hıristiyanlardan bazılarından, bazı bilgileri yazmaya başlamışlar. “Mûsâ AS şöyle dedi, İsâ AS şöyle dedi” gibi bazı şeyleri yazmaya başlayınca, Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfi buyurmuş, diyor ki;

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.287, no:7514; Heysemî, *Mecmaü'z- Zevâid*, c.I, s.377, no:670; Abdullah ibn-i Abbas ve Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.199, no:1003; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.322, no:20861.

(*Mâ hâzihi'l-kütübü'lletî yebluğunî enneküm tektubûnehâ*) “Nedir şu yazdığınızı duyduğum kitaplar, yazılar? Bana geldi ki siz böyle şeyler yazıyormuşsunuz, bu ne oluyor?” diye azarlama yoluyla soruyor Peygamber Efendimiz. Yazmayın demek istiyor.

Nedir bu yazdığınız yazılar, kitaplar? (*E kitâbun mea kitâbi'llâhi*) “Allah’ın Kur’an’ı yanında bir kitap daha mı, bir yazı daha mı yazmak istiyorsunuz? (*Yûşekü en yağdaba'llâhu li-kitâbihî*) Bu hususta Allah kendi kitabının yanına bir başka kitap yazmanız dolayısıyla mümkündür ki gazap eder.”

“Ve bir gecede kaldırır Kur’ân-ı Kerîm’ini. (*Felâ yetrükü fî varakatin ve lâ kalbin minhü harfen*) “Yazısında, sayfasında bir şey kalmaz, Allah bir gecede götürür o şeyi ve bir harf kalmaz. Hepsini götürür, yazısı kalmaz ve kendisinde hayır murat ettiği kimselerin kalbinde *Lâ ilâhe illa'llah* sözünü bırakıverir.”

Peygamber Efendimiz hadislerini bile yazdırmaya izin vermedi bir ara. Kendi ağzından çıkan mübarek sözlerini, hadislerini bile bir ara yazdırmadı. Neden? Kur’an nedir; iyice bilinsin, sadece Kur’ân-ı Kerîm’in âyetleri yazılsın, onu insanlar anlasınlar, öğrensinler diye bir müddet; “—Sadece vahiy indiği zaman söylediğim şeyleri yazın, başka şey yazmayın!” dedi, yasakladı.

Bir müddet böyle sadece Kur’ân-ı Kerîm’i yazdılar.

Sonra Peygamber Efendimiz ashabı içinde dini öğretiyor, âyet-i kerîmeleri açıklıyor, iyice yerleştikten sonra dinimizin ahkâmı, Kur'ân-ı Kerîm nedir, Peygamber Efendimiz'in açıklamaları nedir, hadisler nedir iyice anlaşıldıktan sonra;

“—Ben size bir ara yazmayın dedim ama şimdi yazabilirsiniz.” diye sonradan müsaade etti.

Onun için ashâb-ı kirâm, Efendimiz'in müsaadesinden sonra o hadisleri yazmaya başladılar. Onlardan bize hadisler intikal etti, onlardan ötekilerine intikal etti, hem yazı ile hem rivayet olarak intikal etti. Sonra büyük hadis alimleri onları topladılar, bize kadar şu gördüğünüz kitaplar halinde geldi.

Kendi hadislerine bile yazma müsaadesi vermedi Efendimiz, sonra verdi izni... Bir de kalkar da insan Tevrat'ta şöyle denmiş; İncil'de böyle denmiş diye yazarsa ne olur?

O zaman zaten ilim çok yaygın değil, yazıyı bilen insanlar az. Kur'ân-ı Kerîm ayetleri, İncil ayetlerine, Tevrat ayetlerine karışır, eğri doğru bilinmez. Onun için yasaklanmış.

“—Nedir bu böyle yazdığınızı duyduğum yazılar?” diye yasaklamış.

Böyle yaparsanız Allah bir gün Kur'ân-ı Kerîm'in yapraklarından yazılarını alır götürür, bir şey kalmaz. Sadece hayır murat ettiği insanların kalbinde Lâ ilâhe illa'llâh kelimesinin mânası kalır buyurmuş.

Âhir zamanda da böyle olacak:⁵

لَا يَبْقَى مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا رَسْمُهُ

(هـب. عن علي)

(*Lâ yebkà mine'l-kur'âni illâ resmühû*) “Kur'ân-ı Kerîm'den sadece yazısı kalacak.”

Hadîs-i şerîfte böyle diyor Peygamber Efendimiz.

Ne demek Kur'ân-ı Kerîm'den sadece yazısı kalacak? İçindeki bilgilere insanlar itibar etmeyecek, emirlerini tutmayacak, yasaklarından kaçmayacak, Kur'ân-ı Kerîm'in sadece yazısı kalacak.

İslâm'dan da sadece bir ad kalacak.

“—Sen nesen?”

“—Müslümanım!”

Nereden belli? Giyinişin Alman gibi, tavrın İngiliz gibi, zevkin Amerikan gibi; senin neren müslüman?

Ne saçı benzer, ne sakalı, ne bıyığı, ne kıyafeti, ne yemek yemesi, ne davranışı benzer, ne dünyaya aldırıp aldırılmaması benzer! Hiçbir şeyi benzemez! Nerede müslümanlık?

Müslümanlığın sadece adı kaldığı bir zaman olacak. İnşallah şimdi böyle değildir. Çünkü şimdi daha halis muhlis, İslâm'a bağlı, Kur'ân-ı Kerîm'e gönül vermiş, hadîs-i şerîfe gönül vermiş nice has, halis kimseler var. Allah adetlerini artırsın... Biz iyi olursak bu zaman uzar gider. Biz kötü olursak yaklaşır, başımıza kopar.

⁵ Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.311, no:1908; Hz. Ali RA'dan.

Evet, o zaman Kur'ân-ı Kerîm'in sayfalarından âyetler gidecek, açacaklar ve boş sayfalar bulacaklar diye bize büyüklerimiz anlatırlardı. Kıyamet alametlerinden birisi olarak Kur'ân-ı Kerîm'in içi gidecek diye. Onu da burada açıklamış;

c. Toplumdaki Belâların Sebebi

Bu hadîs-i şerîf de bir cemiyetin başına gelen belâların nelerden geldiğini anlatıyor. Şimdi dikkatle dinleyelim, ne buyurmuş Peygamber Efendimiz:⁶

مَا نَقَضَ قَوْمٌ الْعَهْدَ قَطُّ إِلَّا كَانَ الْقَتْلُ بَيْنَهُمْ، وَمَا
ظَهَرَتْ الْفَاحِشَةُ فِي قَوْمٍ قَطُّ إِلَّا سَلَّ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ
مُ الْمَوْتَ، وَلَا مَنَعَ قَوْمٌ الزَّكَاةَ، إِلَّا حَبَسَ اللَّهُ
عَنْهُمْ الْمَطْرَ

(ع. والرويانى، ك. ق. ض. عن عبد الله بن بريدة عن أبيه)

(*Mâ nakada kavmün el-ahde kattu illâ kâne'l-katlü beynehüm. Ve mâ zaharati'l-fâhişetü fî kavmin kattu illâ sallata'llâhu aleyhümü'l-mevtü. Ve lâ menea kavmün ez-zekâte, illâ habesa'llâhu anhümü'l-matar.*)

⁶ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.136, no:2577; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.196, no:3312; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.346, no:6190; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.530, no:12150; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.144, no:4463; Büreyde RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIX; s.320, no:20857.

(*Mâ nakada kavmün el-ahde*) “Bir kavim, topluluk, ümmet, grup, millet ahdini bozarsa, nakzederse verdiği ahdi tutmazsa, emanı yerine getirmese, sözünde durmazsa; (*kattu illâ kâne’l- katlü bey-nehüm*) mutlaka aralarında katil artar. Aralarında öldürmece, katillik fazlalaşır, ahid bozmaktan, sözlere riayet olunmamaktan dolayı.”

İkincisi: (*Ve mâ zaharati’l-fâhişetü fî kavmin*) “Bir kavmin içinde fuhşiyât zâhir olursa; (*kattu illâ sallata’llâhu aleyhümü’l- mevtü*) muhakkak ki Allah onlara ölümü musallat eder. Yani çok ölüm olur. Salgın halinde ölümler olur.

(*Ve lâ mene’a kavmün ez-zekâte*) “Bir kavim zekâtı men ederse, vermezse, tutarsa, zekâtı icrâ etmezse; (*illâ habesa’llâhu anhümü’l-matar*) Allah da onlardan yağmuru esirger.”

Peygamber SAS Efendimiz böyle buyuruyor.

Demek ki mânevî bakımdan bir topluluğun başına gelen sıkıntılar, felaketler aslında Allah’ın haramlarını işlemekten, emirlerini tutmamaktan oluyormuş.

Hayır, bereket nereden olur? Hayır ve bereket de Allah’a itaat etmekten olur. Allah’ın emri tutulursa Allah-u Teâlâ Hazretleri oraya hayır verir, bereket verir, lütfeder, ihsan eder, yardım eder; iyi olur.

Allah’ın emirleri tutulmazsa, felâketler üstüne felâketler yağar. Sözlerde durulmadığı zaman, adam öldürmece çoğalır. Fuhşiyat çoğaldığı zaman, ölüm salgınları yaygınlaşır. Zekât verilmediği zaman da, Allah yağmur yağdırmaz, kıtlık verir, hayvanlar insanlar ölür.

d. Şeytanın İşi

Bu hadîs-i şerîf şöyle gülerek dinleyin, kulak verin:⁷

مَا يُخْرِجُ رَجُلٌ شَيْئًا مِنَ الصَّدَقَةِ حَتَّى يَفُكَّ عَنْهَا
لَحْيَيْ سَبْعِينَ شَيْطَانًا

(حم.ك.ق. طس. خز. ض. عن بريدة؛ ابن المبارك، وابن زنجويه عن أبي ذر)

(*Mâ yuhricü raculün şey'en mine's-sadakati hattâ yefükke anhâ lahyey seb'îne şeytânen*)

Peygamber SAS'ın bu hadîs-i şerîfi Ahmed ibn-i Hanbel'de, Neseî'de, Müstedrek'te ve daha başka kaynaklarda zikredilmiş. Ebû Zerr-i Gıfârî Hazretleri'nden bir hadîs-i şerîf. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Mâ yuhricü raculün şey'en*) “Bir adam sadaka cinsinden bir şeyi malından çıkartıp ayırır ama nasıl ayırır? (*Hattâ yefükke anhâ lahyey seb'îne şeytânen*) Yetmiş tane şeytanın çenesinden kurtulduktan sonra ancak ayırabilir, o sadakayı, hayrı, zekâtı.” Bunun mânasını açıklayalım:

Burada bir kelime var, *lahyey* kelimesi. Önce onu açıklayalım. Çünkü şerhte de yok izahı, *Râmûzü'l-Ehâdis*'in kenarına yazılmış notlarda

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.350, no:23012; Hakim, *Müstedrek*, c.I, s.577, no:1521; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.307, no:1034; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.IV, s.187, no:7608; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.IV, s.105, no:2457; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.III, s.282, no:4601; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.143, no:4456; Büreyde RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.348, no:16000; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.331, no:20893.

da başka türlü şeyler yazılmış. O açıklamayı Arapça bilen kardeşlerime yapmam gerekiyor. *Lahyeyn*, insanın ağzının iki tarafına derler. Üst dudağına, alt dudağına, bıyık biten, sakal biten yerine derler.

Başka hadîs-i şerîfte de geçiyor:⁸

مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ، وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ،
أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ

(خ. هب. عن سهل بن سعد)

(*Men yadmen lî mâ beyne lahyeyhi, ve mâ beyne ricleyhi, admene lehü'lcenneh*) “Siz bana iki dudağınızın arasını ve iki ayağınızın arasını garanti ederseniz, hakim olursanız; ben de size cenneti garanti ederim.” diyor Peygamber Efendimiz.

İki dudağının arasına hâkim olmaktan muradı nedir Rasûlüllah Efendimiz’in?

“—Dilini tut, edepsizlik etme, yalan söyleme, gıybet, dedikodu etme, laf götürüp getirme, insanları kırıcı söz söyleme, küfretme, bağırma çağırma!” demek.

İki ayağının arasından murat nedir? O da:

⁸Buhari, *Sahih*, c.XX, s.115, no:5993; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.235, no:4913; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VIII, s.166, no:17115; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.252; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XIII, s.466, no:7555; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.554, no:7873; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.258, no:2523; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXII, s.22, no:24189.

“—Namusunu muhafaza et, edebini takın! Ahlâken temiz müslüman ol. Zinâyâ ve sâir tarafına kayma!” demek oluyor.

O hadisten de bildiğimiz kelime burada karşımıza çıkıyor. *Lahyey muzâf, seb'îne muzâfun ileyh.* (*Lahyey seb'îne şeytânen*) “Yetmiş tane şeytanın iki dudağından kurtulmadıkça o sadakayı veremez.”

Ne demek? Demek ki yetmiş tane şeytan;

“—Ya verme bu sadakayı, ayırma şu sadakayı, şu hayrı yapma! Etme eyleme, fakir olursun, çoluk çocuğun aç kalır, açıkta kalır. Cebinde bir şey kalmayacak, cüzdanın boşalıyor, ne yapıyorsun.” diye bir sürü edepsizlik yapacaklar, bir sürü vesvese verecekler insana. İnsan zorlukla öyle ayıracak. Böyle buyuruyor.

Bir adam sadakadan bir şey çıkartmaz, yetmiş tane şeytanın iki dudağından sıyrılıp çıkartır ancak başka türlü çıkartmaz.

Arkadaşlarım, demek istiyor ki Peygamber Efendimiz;

“—Şeytan insana musallat olur, hayrı yaptırmamak ister. Bir hayrı yaptırmamak için kaç tane bahane sıralar önünüze...”

Ben hatırlıyorum bundan senelerce önce arkadaşlar dediler ki;

“—Kur'ân-ı Kerîm okuyalım, Kur'ân-ı Kerîm'in mânasını öğrenelim.”

Aldık tefsiri, Kurtubî'yi koltuğumuzun altına. Her pazar okuyoruz ikindiden sonra. Hocamız burada sağ, dersi hocamız yapıyor. Ben de Kurtubî tefsirinden bir şeyler okuyorum orada.

Pazar günü oldu mu artık alıştım, bakalım şeytan ne bahaneler çıkartacak?

Öyle bahaneler sergiliyor ki çarşamba pazarında yoktur. Öyle bahaneler sıralıyor, sergiliyor; misafir gelecek, filanca olacak, şu olacak, bu olacak, midem ağrır, başım ağrır, hep bahane. Maksat o hayrı yapmayacak insan. Yaptırmamak için öyle çeşitli şekillerde mâniler çıkartıyor. Şeytan böyle yapar.

Şeytanın işi nedir? Mesleği ne? Şeytanın işi, mesleği bizi kandırmak arkadaşlar. Allah-u Teâlâ hazretleri bunu bildiriyor bize diyor ki:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا

(فاطر: ٦)

(*Inne's-şeytâne leküm adüvvün fe'ttahizûhu aduvvâ.*) “Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman belleyin, tehlikelerine karşı uyanık olun!” (Fâtır, 35/6)

O size dost değil ki, işi gücü sizin ayağınızı kaydırmak, yoldan sapıtmaya çalışmaktır.

Neden? Cehennemde arkadaş arıyor kendisine, atılacak ya kendisi cehenneme. Kibir yaptı, Hz. Âdem'e secde etmedi, Allah'a âsî geldi. Cehenneme gidecek ya, arkadaş arıyor yanına, “Gel de beraber gidelim!” diye.

Onun için aklımızı başımıza toplayacağız. İçimizden gelen sesi şöyle bir kontrol edeceğiz, başımızı sallayacağız;

“—Seni mel’un seni! Ben senin dediğini yapmam, ben bu hayrı yapacağım.” diyeceğiz.

Bu mücadeleye alışmamız gerekiyor. İçimizden gelen sesi kontrol etmemiz gerekiyor.

Böyle yaptım.

“—Niye yaptın?”

“—Aşka geldim, karşımdaki arkadaşın ensesine bir tokat patlattım.”

“—Niye?”

“—İçimden geldi.”

“—Yâhu, içinden şeytan söylemiş işte, anlayamadın mı?

Şeytan öyle söyler.”

Şeytanın bir kötü huyu da şudur, insana der ki:

“—Kâfir ol, küfret, Allah’a âsî gel, inanma!”

Ankara’da bir arkadaş geldi diyor ki:

“—Hocam şeytan musallat oluyor.”

“—Ne yapıyor?” dedim.

“—Kâfir olmamı istiyor. Çeşitli vesveseler veriyor.” diyor.

Dedim;

“—Şu âyeti al, oku bir şey yapamaz.”

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ

(النحل: ٩٩)

(*Innehû leyse lehû sultânün ale'llezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevakkêlûn.*) “Gerçek şu ki, iman edip de Rablerine hakkıyla tevekkül edenler üzerinde, onun bir hakimiyeti yoktur.” (Nahl, 16/99) buyrulmuştur.

Sen imanını berkit, sağlamlaştı, Allah’a tevekkül et:

“—Tamam, ben Rabbim’e tevekkül eyledim, *hasbuna’llâhi ve ni’me’l-vekîl*” de, bak sokulabilir mi yanına? Kenarda dolaşır dolaşır, surun dibindeki köpek gibi giremez.

Ama iman sahibi olacağız. İçimizden gelen duyguları kontrol edeceğiz. İçten insanın iki çeşit ses gelir. Daha çok çeşitleri vardır da yani kötülüğü emreden sesler iki çeşittir.

Bir: Şeytandan gelir. Şeytan, “Kötü bir şey yap!” der.

Bir de nefisten gelir, nefis de; “Şunu şöyle yap!” der, isteyebilir.

“—İçki istiyor canım bugün, çok canım istiyor. İşte gel, Boğaziçi’nde, Emirgan’da, Boğaz’a nâzır, kenara oturalım, canım işte bazıları da zaten içki değildir diyor, şu biradan bir kadeh al!” der.

İçinden “İçme!” filan diye ses geliyor. Yok, ama çok istiyor, çok tatlı. “Zaten kimisi de haram değil.” diyor bahaneler ve saire.

İşte böyle bir şeyi “İlle onu isterim!” diyorsa inatçı çocuk gibi, o nefisten. Nefis aptal olurmuş, ille onu isterim dermiş, o nefisten gelirmiş.

Şeytan biraz baktı, seni kandıramayacağını anladı mı, “Tamam, bu, birayı içmeyecek, biradan günaha sokamayacağım.” der, başka bir şey teklif eder:

“—Peki, bira içme ama yine Emirgan’a git, o sandalyelere otur, gelen gidene bakarsın!” diye vesvese verir.

Maksadı ne? Maksadı günaha sokmaktır.

“—Bira içme canım, istersen gazoz iç, istersen çay iç... Ama gelen geçeni temaşa eylersin!”

Oradan günaha sokacak.

“—Yok, ben öyle şey yapmam, bugün ikindi dersi var oraya giderim.” dersin.

Bu sefer başka oyuna geçer. Oyundan oyuna geçiyorsa, bu usta, bu şeytan dersiniz. Usta çünkü biliyor sizi alt etmek için bir oyunu tutturamazsa pehlivan gibi başka oyuna geçiyor. Elli iki kilo güreşçisi gibi oyundan oyuna geçer böyle. Ötekisi hantaldır, aynı şeyi söylemiş.

Allah şerlerinden korusun, nefse, şeytana uydurmasın... Edepli kul eylesin, yolunda dâim eylesin...

e. Belâlar Günahları Affettirir

Bu hadîs-i şerîf sahih bir hadîs-i şerîf. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş:⁹

مَا يَزَالُ الْبَلَاءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ، فِي نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ
وَمَالِهِ، حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ تَعَالَى وَمَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ

(ت. عن أبي هريرة)

(*Mâ yezâlü'l-belâü bi'l-mü'mini ve'l-mü'mineti, fî nefsihî ve veledihî ve mâlihî, hattâ yelka'llâhu ve mâ aleyhi hatîetün*)

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Mâ yezâlü'l-belâü bi'l-mü'mini ve'l-mü'mineti*) “Mü'min erkeğe, mü'min kadına belâ daima gelir durur.” Belâ, sıkıntı, üzüntü, musibet gelir durur.

Ne zamana kadar, hangi konuda? (*Fî nefsihî ve veledihî*) “Kendisi konusunda gelir, çoluk çocuğu konusunda gelir.” Çocuğu hastalanır, kendisi hastalanır, canı sıkılacak bir şeyler olur ve saire çeşitli belâlar gelir.

Sonra: (*Hattâ yelka'llâhu ve mâ aleyhi hatîetün*) “Üzerinde hiç günah kalmadan Allah'a kavuşuncaya kadar böyle gelir durur.”

Ne demek istedi şimdi Efendimiz?

⁹ Tirmizi, *Sünen*, c.VIII, s.418, no:2323; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.VII, s.187, no:2924; Hakim, *Müstedrek*, c.IV, s.350, no:7879; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.158, no:9836; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.326, no:6777; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.305, no:2758; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.332, no:20895.

Demek istedi ki, mü'min imtihandan hâlî kalmaz. Daima başına imtihan olacak, sıkıntı olacak şeyler gelir. Ona sabredince derece alır, ona sabredince derece alır, takdire rıza gösterdikçe derece alır. Alır, alır, ölüm geldiği zaman, Allah'a kavuşacağı zaman, üzerinde hiç hata kalmamış, günah kalmamış olarak günahsız gider.

Neden? Her musibetten bir günahı affolunur, sabretti diye. Onun için Allah'tan belâ istenmez, sıkıntı istenmez; afiyet istenir. Dünyada, âhirette Allah âfiyet versin diye isteyin. Öylesi istenir ama, bir belâ gelir de sabrederse insanın günahı affolur. Takdire rıza gösterin, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne âsî gelmeyin, karşı gelmeyin, edepsizce sözler söylemeyin.

“—Bu da mı gelecekti başıma. Ben her vakti camide kılıyorum, niye bu belâ başıma geldi?”

Niye gelmesin, ecir olsun diye geldi.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹⁰

¹⁰ Muhtelif lafızlarla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.30, no:4013; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:119; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.312, no:1045; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9774; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.372, no:6325; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.160, no:2900; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5463; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.26; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.205, no:1159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

أَشَدُّ الْبَلَاءِ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ

(Eşeddü'l-belâyâ ale'l-enbiyâ) “En şiddetli belâlar, musibetler, imtihanlar peygamberlere gelmiştir.”

Sen Peygamber Efendimiz'in hayatı gibi bir hayatı yaşayabilir miydin?

Dayanamazdın! Hasır üstünde yattı, karnına açlıktan taş bağladı, harplere girdi, melek gibi olduğu halde bir sürü düşman. Kimisi şairsin dedi, kimisi kâhinsin dedi. Kimisi “Akşam kendisine söylüyorlar, sabah bu tarafa naklediyor.” dedi. Çeşitli iftiralar... Peygamber olduğu halde çeşit çeşit iftiralar...

Yemek vermediler, iktisadî bakımdan baskı altına aldılar, ablukaya aldılar, hicrete mecbur ettiler. Hicret edeceği zaman şöyle çıktı, canına kastettiler. Mekke'ye baktı;

“—Ey Mekke! Ben, senden, beni çıkarmasalar, çıkacak değilim, seni seviyorum ama ne yapayım...” dedi, çıktı. Çıkardılar çünkü. Hep bu sıkıntılara uğradı.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.369, no:27124; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.448, no:8231; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.244, no:626; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9776; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7482; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.259, no:2413; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.212, no:808; Ebû Ubeyde ibn-i Huzeyfe, halası Fatıma bint-i Yemân RA'dan. *Mecmaü'z-Zevâid*, c.III, s.12, no:3740; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.326, no:6778- 6784; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.130, no:371; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.420, no:3468-3473.

Hicret ederken de arkasından adam koştı. “Yakalسام, öldürsem de mükâfat alsam” diye. Peygamber Efendimiz hiç arkasına bakmadı. Korkak insan değil çünkü! Allah’ın peygamberi! Arkasından düşman tıklar tıklar at sürüyor, yakalayacak, vuracak öldürecek, Kureyşlilerden mükâfat alacak. Atının iki ön ayağı kuma batıverdi.

Allah kendi peygamberini sana telef ettirtir mi? Uğraştı, didindi, indi, atını çıkardı. Gene koşturdu, yine battı.

Bu kadar sıkıntılar çekti. Mekke’den çıktı, bu sefer Medine’de çeşit çeşit sıkıntılara uğradı. Yahudilerden sıkıntı gördü.

Kureyşliler asker toplayıp geldiler, canına kastettiler, öldürmek istediler.

Yani bu dünya hayatı böyledir. Bu dünya hayatında hayırlar şerlerle, sevinçler kederlerle harmanlıdır. Ne çıkacağı belli olmaz. Allah hayreylesin. Cümlemizin başına hayırları getirsin, hayırlarla karşılaştırsın. İki cihanda aziz, bahtiyar eylesin.

Onun her şeye gücü yeter. Dilerse dereceyi belâya uğratmadan da verir ama imtihan dünyası.

Belâ ne demek arkadaşlar?

Belâ’nın mânası imtihan demektir. Kur’ân-ı Kerîm’de (*belâen hasenen*) diye geçiyor, imtihan mânasına geliyor.

Bizim başımıza bir sıkıntı geliyor, o nedir? Dileseydi Allah getirmezdi. İmtihan için getiriyor.

Bu imtihan işinde, evlâdında, kendisinde olur. Bunların hepsine sabretmesi gerekiyor, sabrı öğrenmemiz gerekiyor.

f. Allah Sabredenlerle Beraberdır

Gelelim öbür hadîs-i şerîfe:¹¹

مَا يَكُونُ عِنْدِي مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ أَدَّخِرَهُ عَنْكُمْ، وَإِنَّهُ
مَنْ يَسْتَعِفَّ يُعْفُ هُ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَعْنِ يُغْنِ هُ اللَّهُ،
وَمَنْ يَتَصَبَّرْ يُصَبِّرْهُ اللَّهُ، وَمَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً
خَيْرًا، وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ

(حم. ق. عن أبي سعيد)

RE. 389/7 (*Mâ yekûnü indî min hayrin felen eddehirehû anküm, ve innehû men yestaiffe yuiffuhu'llâh. Ve men yestağni yuğnihi'llâh. Ve men yetesabber yusabbirhu'llâh. Ve mâ u'tiye ahadün atâen hayran, ve evsea mine's-sabri.*)

Peygamber Efendimiz'den geldiler, bazı şeyler istediler bazı kimseler, fakirler. Onun üzerine

¹¹ Buhari, *Sahih*, c.V, s.318, no:1376; Müslim, *Sahih*, c.V, s.274, no:1745; Tirmizi, *Sünen*, c.VII, s.321, no:1947; Ebu Davud, *Sünen*, c.IV, s.454, no:1401; Nesei, *Sünen*, c.VIII, s.384, no:2541; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.93, no:11908; Malik, *Muvatta* (Rivayet-i Yahya), c.II, s.997, no:1812; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.II, s.50, no:2369; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.267, no:3503; Taberani, *Müsnedü'ş-Şamiyyin*, c.IV, s.189, no:3074; Darimi, *Sünen*, c.I, s.474, no:1646; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.II, s.505, no:1352; Abdürrezzak, *Musanef*, c.XI, s.92, no:20014; Heysemi. *Mecmaü'z-Zevaid*, c.III, s.263, no:4543; Ebu Said el-Hudri RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VI, s.500, no:16714; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.336, no:20904.

böyle buyurmuş, SAS. Râvisi yine çok, hadis kitaplarında geçiyor. Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri ve Mâlik'ten de rivayet edilmiş. Diyor ki:

(Mâ yekûnü indî min hayrin felen eddehirehû anküm) “Benim yanımda hayırdan bir şey mevcut olsa, ben onu aslâ tutmayacağım, depo etmeyeceğim, mutlaka dağıtırım. Yanımda olsa, merak etmeyin sizi mahrum etmem.”

Gelen sadakayı, hurmayı, parayı, pulu, gömleği, giyimi, kuşamı hemen dağıtırdı Peygamber Efendimiz, geceye bırakmazdı. Uykudan kalkıp dağıttığı olurdu. Hemen etrafına dağıtırdı. “Yanımda hayırdan ne varsa, onu ben depo edecek değilim, sizden saklayacak değilim.”

(Ve innehû men yestaiffe yuiffuhu'llâh) [Kim iffetli kalmak isterse, Allah ona iffet verir. *(Ve men yestağni yuğnihi'llâh)* Kim mustağni kalmak isterse, Allah onu zengin kılar.]

(Ve men yetesabber yusebbirhu'llâh) “Kim sabretmeye çalışırsa, kendisini sabra zorlarsa Allah onu sabırlı kul eder. *(Ve mâ u'tiye ahadün atâen hayran, ve evsea mine's-sabri)* Ve hiçbir kul sabırdan daha geniş ve daha hayırlı bir bahşişe nâil olmamıştır.”

Neden? En büyük atâsı, ihsanı, ikramı nedir Allah'ın? Kulun sabır edebilme kabiliyetine sahip olmasıdır.

Neden? Çünkü:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

(البقرة: ۱۵۳)

(*Inna'llàhe mea's-sàbirîn*) “Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir, sabredenin yanındadır.” (Bakara, 2/153)

Beraber ne demek? Seviyor, yanında yer alıyor, onun safında yer alıyor demektir.

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffe's-sàbirûne ecrähüm bi-gayri hisâb*) “Her şeyin mükâfatının bir katsayısı vardır, ecrinin miktarı vardır. Amma sabırlıların ecri, sevabı, mükâfatı hesaba sığmayacak kadar çok olur.” (Zümer: 10)

“Hesaba kitaba gelmez kadar bol verecek” demek. Onun için sabırlı olmak iyidir. Kızma, sinirlenme, acele etme, atılma, sabırlı, iffetli ol! Bunda hayır var.

g. Mübârek Olsun Demek

Bir hadîs-i şerîf daha okuyalım. Daha vaktimiz var:¹²

مَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ إِذَا رَأَى مِنْ أَخِيهِ، مَا يُعْجِبُهُ مِنْ نَفْسِهِ أَوْ فِي مَالِهِ أَنْ يُبْرِكَ عَلَيْهِ، فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ

(ابن السنن في عمل يوم وليلة، والطبرانی عن سهل بن حنيف)

¹² Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.VI, s.82, no:5581; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.185, no:8427; Sehl ibn-i Huneyf RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.X, s.65, no:28386; *Camiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.337, no:20906.

(*Mâ yemneu ehadüküm izâ raâ min ahîhi, mâ yu'cibuhû min nefsihî ev fî mâlihî en yüberrike aleyhi. feinne'l-ayne hakkun.*)

Sehl ibn-i Huneyf Hazretleri'nden rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz soru soruyor:

(*Mâ yemneu ehadüküm*) “Sizi ne men ediyor, sizden birinize ne mâni oluyor, ne engelliyor? (*İzâ reâ min ehîhi mâ yu'cibuhû min nefsihî ev fî mâlihî*) Arkadaşının nefsinde, kendisinde veyahut malında hoşuna giden bir şeyi gördüğü zaman, (*en yüberrike aleyhi*) ona mübarek olsun demekten ne men ediyor sizi? Böyle deyin, mübarek olsun deyin! (*Feinne'l-ayne hakkun*) Çünkü göz değmesi, nazar haktır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz soru sormuş ama, bir şey öğrenmek için sormamış. Böyle yapın diye sormuş.

“—O arkadaşınızın kendisinde veya malında hoşunuza giden bir şeyi gördüğünüz zaman, mübarek olsun demekten sizi ne men ediyor?”

Bu sorunun mânası ne?

“—Men etmesin bir şey, o kardeşinize ‘Mübarek olsun!’ deyiverin. Allah vermiş, ‘Mübarek olsun, maşallah!’ deyiverin.”

Yeni araba almış, güle güle kullansın... Elbisesi de çok güzelmiş, Allah mübarek etsin, tertemiz giysin... Daha güzellerini nasip etsin Allah... Eh iyi bak filanca mevkie çıkmış, filanca şey nasip olmuş; iyi iyi, maşaallah. Allah hayırlı hizmetler

yapmayı nasip etsin, mübarek olsun... Evlenmiş, evi mübarek olsun... Ev almış, mübarek olsun...

Beğendiğiniz bir şey oldu mu mübarek olsun, maşaallah diyeceksiniz.

Çünkü maşaallah'ın mânası nedir? "Allah'ın dilemesi ile o ona geldi" demek. "Allah'ın takdiri bu..." demektir.

Maşaallah ne demek?

"Allah ihsan etmiş, Allah nasib etmiş, Allah'ın takdiriyle oldu bu" demek. "Maşaallah, Allah mübarek etsin, hayrını gör" diyeceksiniz.

"—Mübarek olsun!"un Türkçesi ne demek?

"—Hayrını bereketini görsün o kimse" demek.

Böyle demesi gerekiyor. Böyle deyince ne âlâ...

Demezse:

"—Elbisesi ne kadar da güzel. Vay, aynı okuldan beraberce mezun olduk, adama bak genel müdür oldu, biz aşağılarda sürünüyoruz."

Böyle kıskanırsa, içi razı gelmezse, o zaman nazar değer. Nazar haktır. "Onda var da ben de yok!" gibi nazarla baktığı zaman, iştihalı nazarla baktığı zaman nazar değer.

Veren Allah'tır, ona verdiği gibi bir zaman gelir kendisine de verir. Hayırlısını versin. Zaten bir şeyin olmasını biz istiyoruz da bazen iyi mi olur, kötü mü olur bilemeyiz. Ona dair meşhur Salebe hikâyesi var, biliyorsunuz.

Bu zat Peygamber Efendimiz'e gelmiş:

“—Yâ Rasûlallah, bana dua et, zengin olayım.” demiş.

“—Yâ Salebe! Sen git benden böyle bir şey isteme. Şükrünü edâ edebileceğin az bir mal, şükründen âciz kalacağın çok maldan senin için daha hayırlıdır. İsteme zenginliği...” diyor,

Bunun üzerine Salebe gidiyor. Bir kere daha gelmiş sonra;

“—Yâ Rasûlallah canıma tak dedi fakirlik. Bana dua et zengin olayım.”

“—Yâ Salebe! Şükrünü edâ edebileceğin az bir mal şükründen âciz kalacağın, seni yanlış yola götürecek çok maldan daha hayırlıdır, git isteme!”

Bir daha gelmiş:

“—Yâ Rasûlallah çok fakirim, dua et zengin olayım.” demiş. Onun üzerine:

“—Yâ Rabbi, Salebe’ye istediğini ver.” buyurmuş Peygamber Efendimiz. Kendi razı olmuyor.

Yeminle söylüyor bir başka hadîs-i şerîfnde, diyor ki:

(*Va’llâhi leene ahvefu*) diye söylüyor. “Ben sizin bir şeye sahip olmanızdan, yokluğa düşmenizden daha çok korkuyorum.” diyor.

Neden? Kurulursun arabaya, köşke, unutursun kul olduğunu, müslümanlığı. Sanki o para senin ananın ak sütü gibi sana gerekiyormuş, helalmiş, gerekliymiş gibi düşünürsün; zekâtı vermezsin, hayrı yapmazsın, kapına geleni kovarsın, herkese tepeden bakarsın; daha büyük günaha girersin.

Veyahut sen sabredersin, çoluk çocuğun baştan çıkar.

“—Yâ Rabbi, benim çocuğum zengin olsun, benim çocuğum zengin olsun, evladım ağa paşa olsun, arabaları olsun ve saire...”

Oldu, al işte! Oldu bak, kadınlarla düşüp kalkıyor, eve gelmiyor. Evlendirdiğin halde gelinin ağlıyor, torununun gözü yaşlı. İşte zengin oldu ne oldu! Parayı çok görünce azdı. Zaten;

“—Erkek kısmı parayı çok gördü mü hemen ikinci hanımı ister.” derler.

Allah kontrollü müslüman eylesin cümlemizi, şaşırtmasın, her şeyin hayırlısını istemek gerekiyor.

“—Ver yâ Rabbi! Salebe ne istiyorsa ver.” diye dua etmiş. Peygamber Efendimiz dua ettiği zaman, Allah’ın sevdiği kulu olduğu için dediği olur.

Hutbeye çıkmıştı bir keresinde. Bedevînin birisi kapıdan seslendi veyahut aşağıdan.

“—Yâ Rasûlallah, hayvanlarımız susuzluktan kırıldı, otlar kalmadı, yağmur yağmadı. Dua et de yağmur yağsın!” dedi.

Peygamber Efendimiz “Yağmur yağsın!” diye dua edince, şakır şakır yağmaya başladı. Yağdı, yağdı, yağdı...

Ne kadar yağmış?

Ertesi cuma hutbeye çıktığında, o bedevi Peygamber Efendimiz’e diyor ki;

“—Yâ Rasûlallah, dua et de yağmur dursun artık.”

Böyle, Peygamber...

Allahu Teâlâ Hazretleri Salebe'ye Resûlü'nün duası üzerine mal verdi. Salebe beş vakit namaza gelirdi, Peygamber Efendimiz'in mübarek mescidinde arkasında namaz kılardı, sohbetinden istifade ederdi. Bundan büyük nimet mi olur! Seyreltmeye başladı camiye gelmeyi. Sorardı Peygamber Efendimiz;

“—Salebe nerede?” diye.

“—İşte koyunları var, develeri var, onlara bakıyor yâ Resûlullah, gelemiyor.” diye cevap verilince;

“—Yazık oldu Salebe'ye.” derdi.

Sonra bir zaman geçti cumadan cumaya gelmeye başladı Salebe... Bir zaman daha geçti cumaları da yok.

“—Salebe nerede?”

“—Develeri öyle çoğaldı, koyunları öyle çoğaldı ki Medine'nin otları kâfi gelmedi, yaylalara çıkmaya başladı yâ Rasûlallah. Uzakta, cumaya gelemiyor.”

“—Yazık oldu Salebe'ye.” O esnada zekât âyeti indi:

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا

(التوبة: ۱۰۳)

(*Huz min emvâlihîm sadakaten tütahhirühüm ve tüzekkîhim bihâ*) [Onların mallarından zekât al; bununla onları günahlardan temizlersin, onları arıtıp yüceltirsin. Onların malları temizlensin.

Fakirin hakkı kalıp da kirli olmasın.” diye emir geldi Peygamber Efendimiz’e. Peygamber Efendimiz her yere haber gönderdi.

Rasûlüllah Efendimiz elinde para tutmazdı, dağıtırdı fukaraya. Yokluktan korkmayan insanın verişiyle verirdi. Verdi mi doyururdu karşı tarafı. Paraya ihtiyacından değil. Allah emrediyor:

“—Onları temizleyen, mallarını tezkiye eden şu sadakayı, zekâtı al onların mallarından.” diye emir verince Allah, ashabını vazifelendirdi.

“—Sen şuraya, sen şuraya, herkesten zekât mallarını toplayın!” diye görevlendirdi.

O vazifelilerden bir tanesi geldi Salebe’ye:

“—Allah ayet indirdi, malından zekât vereceksin şu kadar miktar. Deveden şu miktar, koyundan bu miktar...” diye bilgi verdi.

Salebe vermedi. Bir zaman gelip Rasûlüllah’tan dua isteyen Salebe, zekât memuruna, Rasûlüllah’ın elçisine zekât borcunu vermedi. Vazifeli geldi:

“—Yâ Rasûlüllah! Ben gittim Salebe’ye söyledim, kabul etmedi, kızdı, bağırды çağırды.” dedi.

Yahu Allah sana yoktan o kadar bereket verdi, malın arttı, mülkün arttı. Medine’de besleyemeyecek duruma geldin, sürülerin sahibi oldun. Ne olur versen?

Akıl işte. Allah insanı şaşırtmasın! Mal sevgisi insanın içine yerleşti mi iyi olmuyor. Ondan verin diyorum. Biraz vermeye alışalım. Küçük çocuğunuza da verin:

“—Al bunu kardeşine ver, al bunu fakir fukaraya ver.” diye birazcık çocuklarımızı da vermeye alıştıralım.

Peygamber Efendimiz küstü, Allah için darıldı. Çünkü zekât emredilmiş, Allah’ın farzını tutmuyor. Ondan sonra bir zaman geldi aklı başına geldi, zekât hayvanlarını gönderdi Salebe. Peygamber Efendimiz kabul etmedi;

“—İstemiyoruz senin malını.” dedi.

O zaman da almadı Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz vefat etti. Halim selim, gözü yaşlı, İbrahim AS gibi Ebû Bekr-i Sıddîk RA halife oldu. Arap kabileleri geldiler dediler ki:

“—Ey Ebû Bekir! Namaz kılalım, tamam, iyi güzel, namaz kılalım ama şu zekâtı vermeyelim.”

Dedi ki Ebû Bekir RA:

“—Siz ne diyorsunuz, Rasûlüllah zamanında ne veriyorsanız hepsini vereceksiniz, hem namaz kılacaksınız hem zekât vereceksiniz! Vermeyenle savaşıyorum.”

Allah’ın farzını çiğniyor adam, zekâtı vermiyor.

“—Öyle şey olur mu? Savaşıyorum, öyle alırım!” dedi.

O Ebû Bekr-i Sıddîk’a Salebe zekât paralarını, zekât mallarını gönderdi;

“—Al zekâtları.” dedi.

Ebû Bekir RA ne diyor, tahmin edin, edemezsiniz bilmiyorsunuz. Dedi ki:

“—Rasûlüllah’ın almadığı şeyi ben nasıl alırım! İstemem almam, geri götürün!” dedi.

Bakın nasıl ittibâ ediyorlar, dine bağılılık nasıl oluyor? Biz kendi mantığımızı göre nasıl düşünürüz?

“—Rasûlüllah’ın almadığını ben nasıl alırım!” dedi.

Biliyorsunuz Ebû Bekr-i Sıddîk’a böyle başka şeyler de teklif edilmişti. Ordunun başında Üsâmetü’bnü Zeyd var, kölenin çocuğu, esmerce, asil insan filan değil. Dediler ki;

“—Ey Ebû Bekir, ordunun başına, bizim şöyle itibarlı, asillerden bir tanesini, yaşlı başlı bir kimseyi getir.”

“—Öyle şey olur mu, Rasûlüllah’ın tayin ettiği komutanı ben nasıl değiştirim!” dedi.

Değiştirmede! Devesinin, bineğinin yularından tuttu, önünde seyis gibi yürüdü. “Rasûlüllah’ın tayin ettiği komutan” diye. Medine dışına kadar böyle onu uğurlamak için önünden çeke çeke götürdü.

Onlar öyle insanlar! Ondaki yüksek mertebeleri almışlar.

Salebe hikâyesini anlattık, neden anlattık?

Allah her şeyin hayırlısını versin. Zenginlikse hayırlı zenginlik versin, fakirlikse sabır versin. Her şeyin hayırlısını ihsan etsin.

Başkasının malında da gözümüz yok. Herkesin malı kendisine mübarek olsun. Arabası kendisine mübarek olsun. Deniz kenarındaki yalısı kendisine mübarek olsun. Filanca yerdeki dokuz katlı apartmanı mübarek olsun, hayrını görsün.

Allah akıl fikir versin, onunla hayır yapmayı nasip etsin. İslâm'a faydalı olmayı nasip etsin. İş işten geçtikten sonra, can boğaza geldiği zaman:

“—Malımın şu kadarını şuna verin, bu kadarını buna verin...” Geçmiş ola!

“—Nasıl olsa ben ölüyorum artık...” Onu tevzi etmeye çalışıyor.

Öyle şey olur mu? Aklın başındayken hayrını, hasenatını yap.

Senin namın yürüsün, senin arkandan hayır gelsin.

Allah öyle müslümanlar eylesin... Eski müslümanlar gibi eylesin bizi. Şu zamane, âhir zaman müslümanlarından eylemesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele-i şerîfe!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

18. 03. 1984 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

